

tingets Betænkning ved 2den Behandling. Det hævdedes deri udtrykkelig, at der ved Bedømmelsen af, om de indstillede vare „skikkede og værdige“, skulde tages Hensyn til vedkommende Embedes Forhold; og Grænsen for dette Hensyn, som saaledes skulde tages, var ikke nærmere fastslaaet, der kunde tages alle mulige Hensyn, Hensyn til de indstillede Alder, til deres Eksamenskarakter, til deres religiøse, ja maa-ske ogsaa politiske Standpunkt, kort sagt, alle mulige Hensyn kunde tages ved denne Bedømmelse, idet der ikke var noget nærmere fastslaaet om, hvilke Hensyn det var, der skulde tages. Desuden gik Fortolkningen ud paa, at det ikke vilde være nok, at en saadan indstillet efter den kaldsberettigedes Mening eller Skøn var skikket og værdig, der skulde være tre indstillede, som efter den kaldsberettigedes Skøn alle vare skikkede og værdige til Embedet. Endelig er det jo fremhævet, at der ogsaa kunde tages Hensyn til de ikke indstillede Forhold. Hele denne Fortolkning er det nu, Højre vil staa paa, derigennem er det, at de ville blive staaende paa det gamle, og i Virkeligheden hævde en Indskrænkning af Indstillingsretten, som vi andre ikke paa nogen Maade kunne godkende. Skønt der nu har været talt saa tit om, hvad vi have foreslaaet, og det har været fremme saa mange Gange, tror jeg dog at maatte sige, at det vist ikke staaer alle saa ganske klart, hvad der er foreslaaet fra Flertallets Side — jeg mener ikke her i Tinget, men uden for Tinget. Jeg fik saaledes i Dag, inden Forhandlingerne begyndte, et Brev — jeg har faaetsaa mange Breve om Skoleloven — fra en Kredsformand i Danmarks Lærerforening, hvori han skriver om dette Punkt: „Højre — og Venstre med — maatte kunne tilfredsstilles ved, at alle tre indstillede ved Eksamensbevis godtgøre at besidde de Kvalifikationer, som udkræves til det paagældende Embede, samt at Ene- og Førstelærerembeder kun maa søges af Lærere over 25 Aar med mindst tre Aars Praksis.“ Det, mener han, maatte alle, baade Højre og Venstre, kunne føle sig tilfredse med; men det er netop det, vi have foreslaaet, saa de Bebrejdelser, som senere rettes mod os for at ville have Kaldelsesretten særlig skærpet til Fordel for Kommunerne, intetsteds høre hjemme. Det, som det her siges, at Højre og Venstre kunne være tilfredsstillede ved, er akkurat, hvad vi have foreslaaet. Vi have ment, at de tre indstillede skulde have deres Kvalifikationer, skulde have deres Eksamenskarakterer og opfyldte de Fordringer, vi

have stillet, nemlig at de ved Første- og Enelærerembeder skulde have tre Aars Praksis som Skolelærere og en vis Alder, som er sat til 24 Aar. Det have vi tiltraadt, og det var vor Overbevisning, at det var et Tilbud, som Staten fuldt vel kunde være tjent med i enhver Henseende. I Fællesudvalget ere vi imidlertid gaaede et Skridt videre, idet vi have sagt som saa: Siden man nu fra Landstingets Side sætter saa megen Pris paa, at der vedblivende skal være et Skøn for den kaldsberettigede, ville vi ogsaa indrømme et saadant Skøn; men der maa da være en Grænse for dette Skøn, det skal ikke være et Skøn ud i det blaa, og vi ville skrive i Loven, hvad det er, den kaldsberettigede maa skønne om. Vi have da foreslaaet, at den kaldsberettigede maa skønne om Skikkethed og Værdighed i Henseende til udvist Lærerdygtighed og moralsk Vandel, men saa ikke videre. Heller ikke dette Tilbud har man villet tage imod fra Mindretallets Side. Under disse Omstændigheder have vi ikke ment med god Samvittighed at kunne gaa videre, og derfor strandede Sagen, der kom ikke Enighed om dette Punkt i Fællesudvalget. — Hvad det andet Spørgsmaal, Skolekommissionen, angaar, synes Enighed derimod nok at kunne opnaas, idet man fra Mindretallets Side var villig til at tage imod vore Indrømmelser med Hensyn til Skolekommissionens Sættelse. — Tilbage staaer da det sidste Punkt, nemlig om Tilskuddet til den private Skole; der fastholde vi som tidligere et Tilskud af 35,000 Kr., uddelte efter de samme Regler, som vi tidligere have foreslaaet, og vi tro fremdeles, at Fordringen om Tilskud til den private Skole er fuldt berettiget, ikke mindst til Fordel for saadanne, som maaske af religiøse Grunde ville søge oprettet Frikoler eller private Skoler. Naar vi gaa med til et saa rigeligt Bidrag fra Statskassens Side, forbedre den offentlige Skole, gøre vi det vanskeligere for den private Skole uden Tilskud at holde Skridt med den offentlige Skole. Vi mente da, at det var ret at give et saadant Tilskud paa 35,000 Kr., baade for at den private Skole uden større Anstrengelse end hidtil kunde holde Maal med den offentlige Skole, og for at det kunde være nogenlunde muligt for Smaafolk, hvis de føle Trang dertil, at lade deres Børn gaa i den private Skole. Vi have ikke ment at kunne fravige det Standpunkt, vi hidtil have indtaget, og naar der blev nævnt, at vi kunde tage Sagen endda op og føre den over paa Finansloven, er der jo den Vanskelighed